

ВІДГУК
офіційного опонента
доктора педагогічних наук, професора
Осадчого Вячеслава Володимировича
на дисертацію **Семенова Євгенія Костянтиновича**
**«Формування професійної компетентності майбутніх педагогів
професійного навчання із застосуванням цифрових технологій»**, подану
на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 –
«Освіта/Педагогіка» за спеціальністю 015 – «Професійна освіта (за
спеціалізаціями)»

Актуальність теми дослідження не викликає сумнівів, оскільки володіння майбутніми педагогами професійного навчання високим рівнем професійної компетентності є необхідною умовою успішного виконання фахових завдань, результативності педагогічної діяльності та кар'єрного зростання у сучасній історичній фазі розвитку суспільства – епоху цифровізації, коли першочергового значення у розвитку різних сфер і галузей набувають знання, інформація та інтелектуальний потенціал людини. Сучасна система вищої освіти переживає часи модернізації як на концептуальному, змістовому рівнях так і на рівні вдосконалення традиційних і створення інноваційних методик навчання, здобуття фаху, формування готовності діяти професійно. Таким чином, є підстави стверджувати, що дисертаційне дослідження Є. К. Семенова має ознаки актуальності. В першу чергу, дисертант актуалізував проблему недостатнього рівня підготовки студентів педагогічних університетів до майбутньої професійної діяльності. По-друге, спрямував своє дослідження на розроблення програмного продукту – мережевої платформи закладу вищої освіти та науково обґрунтованого і педагогічно виваженого методичного забезпечення розвитку професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання, виключно важливої особистісної характеристики у професійному становленні педагога. По-третє, запропонував новаторські підходи щодо використання мережевої платформи закладу вищої освіти та цифрових технологій, що ефективно поєднує формування у студентів як предметно-фахових знань та вмінь, так й професійної компетентності.

Тема дисертації відповідає тематичному плану науково-дослідної роботи кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Створення і наповнення інформаційного освітнього середовища вищого педагогічного навчального закладу». Дослідження виконувалося у межах науково-дослідної теми кафедри педагогіки і професійної освіти «Методологія і технологія педагогічного супроводу особистісно професійного розвитку майбутнього вчителя» (номер держресстрації 0111U001620), що відповідає вимогам до написання дисертації.

Нові факти, одержані здобувачем. Зазначимо, що науковому обґрунтуванню отриманих дисертантом результатів сприяв системний глибокий аналіз проблем формування професійної компетентності педагогів професійного навчання та різновекторний пошук шляхів їх вирішення, що висвітлено у першому розділі дисертації.

У другому розділі, з метою цілісного уявлення про процес підготовки майбутніх педагогів професійного навчання подано авторську модель формування професійної компетентності педагогів професійного навчання, кожен компонент якої спрямований на розв'язання визначених завдань і логічно та процесуально пов'язаний з іншими.

Ознаки наукової новизни має обґрунтування організаційно-педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання із застосуванням цифрових технологій: організація освітнього процесу закладу вищої освіти з використанням мережевої платформи; створення інтелектуального портфоліо студента для відображення рівня його професійної компетентності; формування навичок організації колективної роботи у телекомунікаційних проєктах.

Також дисертантом визначено критерії: комунікаційний, когнітивний, діяльнісний, особистісний та відповідні показники, які пов'язані з Стандартом вищої освіти 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)», рівні, що дозволило під час педагогічного експерименту системно та повно оцінити

позитивну динаміку формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання.

Значення отриманих автором результатів для педагогічної науки і практики. Робота Семенова Є. К. без сумніву має практичну цінність, що полягає у розробці мережевої платформи закладу освіти VPV Learning, дидактичного забезпечення та методичних рекомендацій «Використання мережевої платформи ЗВО для формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання», матеріали якого можуть бути використані з метою підвищення ефективності підготовки майбутніх педагогів професійного навчання. Варто зазначити, що розроблене автором програмне та методичне забезпечення впроваджене в освітню діяльність, що засвідчують довідки про впровадження наукового доробку від 6-ти закладів освіти. Впровадження розробленої моделі та організаційно-педагогічних умов позитивно впливає на якість і рівень підготовки майбутніх педагогічних кадрів професійного навчання. Авторські матеріали та рекомендації демонструють нові підходи до використання цифрових технологій у різних видах освітньої діяльності майбутніх педагогів професійного навчання: змішане та дистанційне навчання, самомотивація, презентація досягнень і результатів навчальної і наукової роботи, формування навичок керування навчальними проєктами, обґрунтовують доцільність комплексного підходу до підготовки майбутніх педагогів професійного навчання, поетапного переходу до широкого впровадження цифрових технологій в освітню і професійну діяльність майбутніх педагогів професійного навчання.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертаційному дослідженні.

Дослідження побудоване на глибоко вивченій, ретельно проаналізованій і систематизованій джерельній базі. Значний масив джерел, широка палітра обраних теоретичних, емпіричних та статистичних методів дало авторові підстави для формулювання обґрунтованих наукових висновків, засвідчили його достатню дослідницьку культуру. Обґрунтованість наукових положень та

рекомендацій підтвердили позитивні результати експериментальної роботи щодо оцінювання впливу комплексу визначених автором педагогічних умов на ефективність формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання.

Оцінка змісту дисертації та її завершеність. Структура дисертації Є. К. Семенова логічна, послідовна, взаємозумовлена. За структурою, змістом та оформленням відповідає вимогам МОН України. Робота має завершений теоретико-експериментальний характер самостійного дослідження, що робить відповідний внесок у розвиток науково-методичних основ професійної освіти, розбудови інноваційних процесів у професійній підготовці фахівців.

Найбільш суттєвими результатами дисертаційного дослідження, особисто отриманими Є. К. Семеновим, вважаємо наступні:

По-перше, обґрунтовано й експериментально перевірено *педагогічні умови* формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання із застосуванням цифрових технологій: організація освітнього процесу закладу вищої освіти з використанням мережевої платформи; створення інтелектуального портфоліо студента для відображення рівня його професійної компетентності; формування навичок організації колективної роботи у телекомунікаційних проектах.

По-друге, розроблено модель формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання із застосуванням цифрових технологій та мережеву платформу для закладів освіти, що створює теоретичну базу для застосування організаційно-педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання із застосуванням цифрових технологій.

По-третє, обґрунтовано сутнісні характеристики та компоненти, розроблено критерії (комунікаційний, когнітивний, діяльнісний, особистісний), показники та рівні сформованості професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

1. Проведений аналіз платформ для реалізації змішаного та дистанційного навчання варто було пов'язати із закладами освіти, в яких здійснюється підготовка педагогів професійного навчання.
 2. У організаційно-технологічному блоці запропонованої моделі формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання доцільно було б відобразити горизонтальні зв'язки між змістовим наповненням освітнього процесу, формами і видами його організації, методами і засобами навчання.
 3. В описі освітньої платформи варто було б уточнити можливість взаємодії її із поширеним програмним забезпеченням інших розробників у закладах вищої освіти.
 4. Аналіз можливостей роботи з електронними підручниками доцільно було пов'язати з освітнім процесом у ЗВО.
 5. Робота на жаль не позбавлена стилістичних і граматичних помилок.
- Висловлені зауваження і побажання не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Повиота викладення результатів дисертації і опублікованих праць.

Основні положення та результати дослідження стали предметом дискусій на науково-практичних конференціях різного рівня і методологічних семінарах. Опубліковано 19 наукових праць. З них 5 статей у наукових фахових виданнях України, 3 статті у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача, 8 статей апробаційного характеру в збірниках матеріалів наукових і науково-практичних конференцій, 2 свідоцтва про реєстрацію авторського права на комп'ютерні програму та літературний письмовий твір практичного характеру, одні методичні рекомендації.

Ідентичність змісту анотації та основних положень дисертації.
Дисертація Є. К. Семенова оформлена відповідно до чинних вимог до такого

рівня робіт. Висновки комплексно і концентровано виявляють авторську позицію. Додатки змістові, доповнюють та уточнюють основні наукові положення виконаного дослідження, містять опис інструментарію, методичні матеріали. Зміст анотації містить системну інформацію про дисертацію.

Загальний висновок. Дисертаційна робота Семенова Євгенія Костянтиновича на тему «Формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання із застосуванням цифрових технологій» виконана вперше і є завершеною, самостійно підготовленою кваліфікаційною науковою працею, в якій представлено нові науково-обґрунтовані та практично значущі результати, які надали можливості отримати вирішення актуального наукового завдання формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання із застосуванням цифрових технологій. Ступінь обґрунтованості наукових положень, обсяг проведених теоретичних та експериментальних досліджень, рівень новизни, практичне значення одержаних результатів, відсутність порушення академічної доброчесності, повнота викладу в опублікованих працях відповідають кваліфікаційним вимогам встановленим наказом МОН України № 40 від 12.01 2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 167 від 6 березня 2019 року, а її автор Семенов Євгеній Костянтинович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 – «Професійна освіта (за спеціалізаціями)».

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри інформатики
і кібернетики Мелітопольського
державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

Підпис

Начальник відділу кадрів Мелітопольського
державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького

В. В. Осадчий

В. В. Осадчий